SQL - Funkcje okna (Window functions)

Lab 1-2

lmię i nazwisko:

Jacek Budny, Mateusz Kleszcz

Celem ćwiczenia jest zapoznanie się z działaniem funkcji okna (window functions) w SQL, analiza wydajności zapytań i porównanie z rozwiązaniami przy wykorzystaniu "tradycyjnych" konstrukcji SQL

Swoje odpowiedzi wpisuj w miejsca oznaczone jako:

```
-- wyniki ...
```

Ważne/wymagane są komentarze.

Zamieść kod rozwiązania oraz zrzuty ekranu pokazujące wyniki, (dołącz kod rozwiązania w formie tekstowej/źródłowej)

Zwróć uwagę na formatowanie kodu

Oprogramowanie - co jest potrzebne?

Do wykonania ćwiczenia potrzebne jest następujące oprogramowanie:

- MS SQL Server wersja 2019, 2022
- PostgreSQL wersja 15/16
- SQLite
- Narzędzia do komunikacji z bazą danych
 - SSMS Microsoft SQL Managment Studio
 - DtataGrip lub DBeaver
- · Przykładowa baza Northwind
 - W wersji dla każdego z wymienionych serwerów

Dokumentacja/Literatura

- Kathi Kellenberger, Clayton Groom, Ed Pollack, Expert T-SQL Window Functions in SQL Server 2019, Apres 2019
- Itzik Ben-Gan, T-SQL Window Functions: For Data Analysis and Beyond, Microsoft 2020
- Kilka linków do materiałów które mogą być pomocne
 - https://learn.microsoft.com/en-us/sql/t-sql/queries/select-over-clause-transact-sql?view=sql-server-ver16
 - https://www.sqlservertutorial.net/sql-server-window-functions/
 - https://www.sqlshack.com/use-window-functions-sql-server/
 - https://www.postgresql.org/docs/current/tutorial-window.html
 - https://www.postgresqltutorial.com/postgresql-window-function/
 - https://www.sqlite.org/windowfunctions.html
 - https://www.sqlitetutorial.net/sqlite-window-functions/
- Ikonki używane w graficznej prezentacji planu zapytania w SSMS opisane są tutaj:
 - https://docs.microsoft.com/en-us/sql/relational-databases/showplan-logical-and-physical-operators-reference

Zadanie 1 - obserwacja

Wykonaj i porównaj wyniki następujących poleceń.

```
select avg(unitprice) avgprice
from products p;

select avg(unitprice) over () as avgprice
from products p;

select categoryid, avg(unitprice) avgprice
from products ppro
group by categoryid

select avg(unitprice) over (partition by categoryid) as avgprice
from products p;
```

Jaka jest są podobieństwa, jakie różnice pomiędzy grupowaniem danych a działaniem funkcji okna?

Grupowanie danych zwraca zagregowane wyniki, podczas gdy funkcje okna zwracają wyniki osobno dla wszystkich kolumn. Czas wykonania zapytania dla funkcji okna jak i dla grupowania danych jest zbliżony.

Zadanie 2 - obserwacja

Wykonaj i porównaj wyniki następujących poleceń.

Jaka jest różnica? Czego dotyczy warunek w każdym z przypadków?

Funkcja okna wykonuje się po klauzuli where, dlatego zwraca średnią cenę produktów jedynie z id mniejszym niż 10. Jeżeli użyjemy podzaptania, to średnia zostanie policzona z całej tabeli, a następnie zostaną wyświetlone produkty z id mniejszym niż 10.

Napisz polecenie równoważne

• i. z wykorzystaniem funkcji okna. Napisz polecenie równoważne

ii. z wykorzystaniem podzapytania

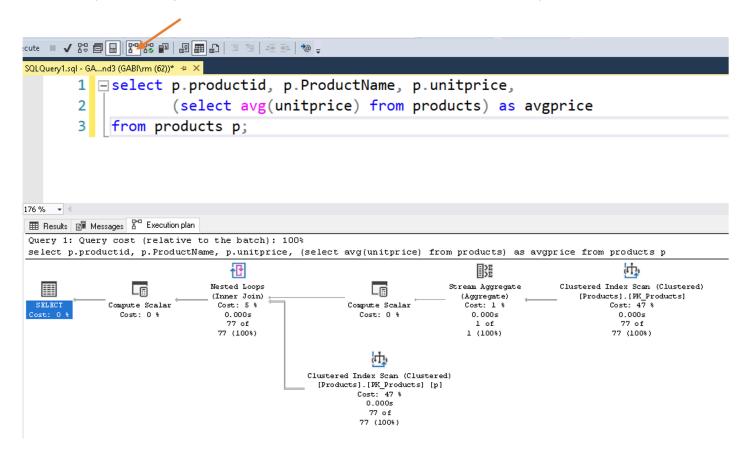
Baza: Northwind, tabela: products

Napisz polecenie, które zwraca: id produktu, nazwę produktu, cenę produktu, średnią cenę wszystkich produktów.

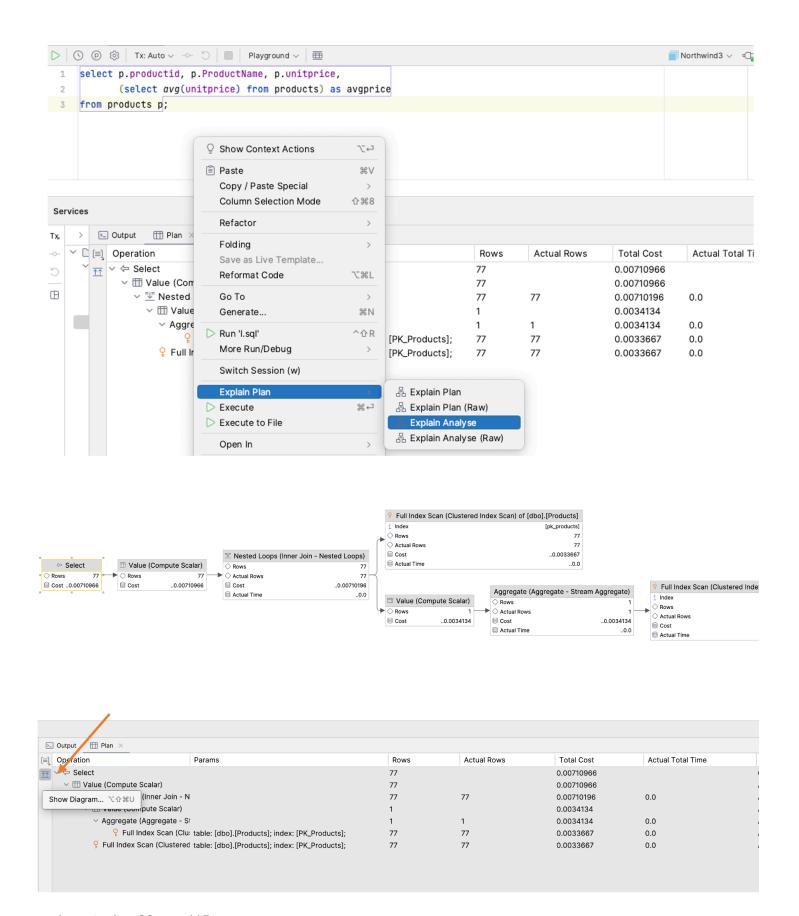
Napisz polecenie z wykorzystaniem z wykorzystaniem podzapytania, join'a oraz funkcji okna. Porównaj czasy oraz plany wykonania zapytań.

Przetestuj działanie w różnych SZBD (MS SQL Server, PostgreSql, SQLite)

W SSMS włącz dwie opcje: Include Actual Execution Plan oraz Include Live Query Statistics

W DataGrip użyj opcji Explain Plan/Explain Analyze

podzapytanie - 88ms - 115ms

```
select p.ProductID, p.ProductName, p.UnitPrice,
     (select avg(UnitPrice) from products) as avgprice
 from products p
join - 110ms - 156ms
 select p.ProductID, p.ProductName, p.UnitPrice,
     (select avg(UnitPrice) from products) as avgprice
 from products p
 cross join (select avg(UnitPrice) as avgprice from products) as prod
okna - 82ms - 112ms
 select p.ProductID, p.ProductName, p.UnitPrice, avg(unitprice) over () as avgprice
 from products p;
 Powyższe zapytania testowaliśmy w obrębie MS SQL Server.
 Czasy wykonania poszczególnych zapytań różnią się na tyle nieznacznie, że może być to błąd pomiaru.
 Największe czasy uzyskujemy przy użyciu zapytania z JOIN'em.
 Jest to też zapytanie najbardziej skomplikowane do napisania.
 Przetestowaliśmy również działanie funkcji okna w 3 SZBD.
 Czasy różniły się znacznie: dla MS SQL Server uzyskaliśmy czas 130ms, w Postgressie 80ms
 i w SQLite 68ms.
 Po przeanalizowaniu zapytań za pomocą "Explain Plain" w poszczególnych systemach,
 zauważyliśmy na diagramie, że MS SQL Server wykonuje znacznie więcej operacji w ramach
 wywołania funkcji (m. in. ma operację INNER JOIN, skanowanie indeksów i agregację),
 dlatego może być najwolniejsza.
```

Baza: Northwind, tabela products

Napisz polecenie, które zwraca: id produktu, nazwę produktu, cenę produktu, średnią cenę produktów w kategorii, do której należy dany produkt. Wyświetl tylko pozycje (produkty) których cena jest większa niż średnia cena.

Napisz polecenie z wykorzystaniem podzapytania, join'a oraz funkcji okna. Porównaj zapytania. Porównaj czasy oraz plany wykonania zapytań.

Przetestuj działanie w różnych SZBD (MS SQL Server, PostgreSql, SQLite)

```
podzapytanie -79ms
 select p.ProductID, p.ProductName, p.UnitPrice,
     (select avg(unitprice) from Products where p.CategoryID = CategoryID) as avgprice
 from Products p
 where p.UnitPrice > (select avg(unitprice) from Products where p.CategoryID = CategoryID)
join - 74ms
 SELECT p.productid, p.ProductName, p.unitprice, avgprice
 FROM products p
 LEFT JOIN (SELECT CategoryID, avg(unitprice) AS avgprice FROM products group by CategoryID) AS prod
 ON prod.CategoryID = p.CategoryID
 WHERE p.UnitPrice > avgprice
okna - 82ms
 with t as (
     select p.ProductID, p.ProductName, p.UnitPrice,
     avg(unitprice) over (partition by CategoryID) as avgprice from products p
 ) select * from t where t.UnitPrice > t.avgprice
 Wszystkie serwery wykonały podzapytania w identycznym czasie. Porównanie czasu dla tak małych danych
 nie ma większego sensu. Każda z funkcji wymagała użycia sumarycznie przynajmniej 2 zapytań,
 co wynika z tego, że warunek, który sprawdzamy, był zawarty w klauzuli WHERE, która wykona się
 jako pierwsza.
 Tym razem nie zaobserwowaliśmy różnic w czasie pomiędzy różnymi SZBD
```

Zadanie 5 - przygotowanie

Baza: Northwind

Tabela products zawiera tylko 77 wiersz. Warto zaobserwować działanie na większym zbiorze danych.

Wygeneruj tabelę zawierającą kilka milionów (kilkaset tys.) wierszy

Stwórz tabelę o następującej strukturze:

Skrypt dla SQL Srerver

```
create table product_history(
   id int identity(1,1) not null,
   productid int,
   productname varchar(40) not null,
   supplierid int null,
   categoryid int null,
   quantityperunit varchar(20) null,
   unitprice decimal(10,2) null,
   quantity int,
   value decimal(10,2),
   date date,
   constraint pk_product_history primary key clustered
      (id asc )
)
```

Wygeneruj przykładowe dane:

Dla 30000 iteracji, tabela będzie zawierała nieco ponad 2mln wierszy (dostostu ograniczenie do możliwości swojego komputera)

Skrypt dla SQL Srerver

Skrypt dla Postgresql

```
create table product_history(
    id int generated always as identity not null
        constraint pkproduct_history
             primary key,
    productid int,
    productname varchar(40) not null,
    supplierid int null,
    categoryid int null,
    quantityperunit varchar(20) null,
    unitprice decimal(10,2) null,
    quantity int,
    value decimal(10,2),
    date date
 );
Wygeneruj przykładowe dane:
Skrypt dla Postgresql
 do $$
 begin
   for cnt in 1..30000 loop
     insert into product history(productid, productname, supplierid,
            categoryid, quantityperunit,
            unitprice, quantity, value, date)
     select productid, productname, supplierid, categoryid,
            quantityperunit,
            round((random()*unitprice + 10)::numeric,2),
            cast(random() * productid + 10 as int), 0,
            cast('1940-01-01' as date) + cnt
     from products;
   end loop;
 end; $$;
 update product_history
 set value = unitprice * quantity
 where 1=1;
Wykonaj polecenia: select count(*) from product_history, potwierdzające wykonanie zadania
 Dla MS SQL Servera - 1s414ms
 Dla Postgres - 354ms
```

Baza: Northwind, tabela product history

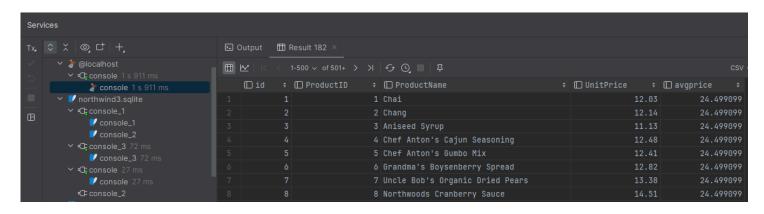
To samo co w zadaniu 3, ale dla większego zbioru danych

Napisz polecenie, które zwraca: id pozycji, id produktu, nazwę produktu, cenę produktu, średnią cenę produktów w kategorii do której należy dany produkt. Wyświetl tylko pozycje (produkty) których cena jest większa niż średnia cena.

Napisz polecenie z wykorzystaniem podzapytania, join'a oraz funkcji okna. Porównaj zapytania. Porównaj czasy oraz plany wykonania zapytań.

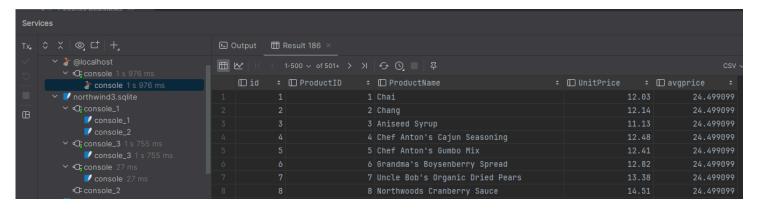
Przetestuj działanie w różnych SZBD (MS SQL Server, PostgreSql, SQLite)

Podzapytanie

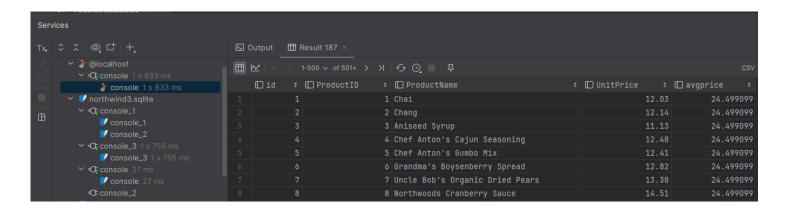
join

```
select p.id, p.ProductID, p.ProductName, p.UnitPrice,
     (select avg(UnitPrice) from product_history) as avgprice
from product_history p
     cross join (select avg(UnitPrice) as avgprice from product_history) as prod
```


okna

select p.id, p.ProductID, p.ProductName, p.UnitPrice, avg(unitprice) over () as avgprice
from product_history p;

Zapytanie przy użyciu podzapytań MS SQL Server - 1s911ms Zapytanie przy użyciu podzapytań Postgresa - 120ms Zapytanie przy użyciu podzapytań SQLite - 72ms

Zapytanie przy użyciu join MS SQL Server - 1s976ms Zapytanie przy użyciu join Postgresa - 1s650ms Zapytanie przy użyciu join SQLite - 776ms

Zapytanie przy użyciu funkcji okna MS SQL Server - 1s833ms Zapytanie przy użyciu funkcji okna Postgresa - 1s429ms Zapytanie przy użyciu funkcji okna SQLite - 1s755ms

Podobnie jak w poprzednich zadaniach, widać zachowaną regułę, według której MS SQL Server radzi sobie najwolniej (szczególnie widoczne jest to w przypadku podzapytań), a SQLite najlepiej. Warto jednak zauważyć, że w przypadku funkcji okna, niezależnie od zastosowanego SZBD uzyskaliśmy prawie zawsze czas ok. 1.5s czyli znacznie wolniej niż w przypadku podzapytań dla Postgrea i SQLite'a. Może to oznaczać, że używanie funkcji okna nie sprawdzi się w przypadku danych, których nie grupujemy.

Baza: Northwind, tabela product_history

Lekka modyfikacja poprzedniego zadania

Napisz polecenie, które zwraca: id pozycji, id produktu, nazwę produktu, cenę produktu oraz

- średnią cenę produktów w kategorii do której należy dany produkt.
- łączną wartość sprzedaży produktów danej kategorii (suma dla pola value)
- średnią cenę danego produktu w roku którego dotyczy dana pozycja
- łączną wartość sprzedaży produktów danej kategorii (suma dla pola value)

Napisz polecenie z wykorzystaniem podzapytania, join'a oraz funkcji okna. Porównaj zapytania. W przypadku funkcji okna spróbuj użyć klauzuli WINDOW.

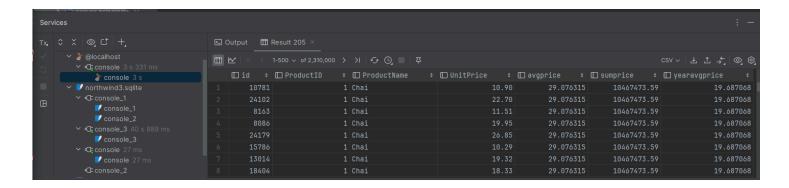
Porównaj czasy oraz plany wykonania zapytań.

Przetestuj działanie w różnych SZBD (MS SQL Server, PostgreSql, SQLite)

• podzapytania, na postgresie trzeba zamienić year na extract(year from ...)

okna

```
select p.id, p.ProductID, p.ProductName, p.UnitPrice,
    avg(unitprice) over (partition by CategoryID) as avgprice,
    sum(unitprice) over (partition by CategoryID) as sumprice,
    avg(unitprice) over (partition by ProductID, year(p.date)) as yearavgprice
from product history p
```


Zapytanie przy użyciu podzapytań MS SQL Server - 3s226ms Zapytanie przy użyciu podzapytań Postgresa - nie dało się wykonać w sensownym czasie Zapytanie przy użyciu podzapytań SQLite - nie dało się wykonać w sensownym czasie

Zapytanie przy użyciu joina nie dało się przetworzyć na żadnym systemie

Zapytanie przy użyciu funkcji okna MS SQL Server - 3s331ms Zapytanie przy użyciu funkcji okna Postgresa - 7s82ms Zapytanie przy użyciu funkcji okna SQLite - 5s453ms

Dzięki powyższym wynikom jesteśmy w statnie zauważyć przewagę systemu MS SQL Server nad innymi. Pomimo, że system ten sprawdzał się gorzej w przypadku mniej złożonych zapytań, tak w tym przypadku jako jedyny poradził sobie np. z podzapytaniami. Sprawdzał się on też najszybciej ze wszystkich systemów.

Funkcje okna, choć trochę wolniejsze od podzapytań, okazały się najbardziej niezawodnym, a przy tym łatwym do napisania sposobem.

Operacja z joinem jest już zbyt skomplikowana, aby za jej pomocą przetwarzać zapytania.

Zadanie 8 - obserwacja

Funkcje rankingu, row_number(), rank(), dense_rank()

Wykonaj polecenie, zaobserwuj wynik. Porównaj funkcje row number(), rank(), dense rank()

```
select productid, productname, unitprice, categoryid,
    row_number() over(partition by categoryid order by unitprice desc) as rowno,
    rank() over(partition by categoryid order by unitprice desc) as rankprice,
    dense_rank() over(partition by categoryid order by unitprice desc) as denserankprice
from products;

row_number - numer wiersza
rank - ranking elementów, z uwzględnieniem remisów (1, 2, 2, 4)
dense_rank - raknking elementów, bez uwzględniania remisów (1, 2, 2, 3)
```

Spróbuj uzyskać ten sam wynik bez użycia funkcji okna

```
select productid, productname, unitprice, categoryid,
       (select count(*) from products p1
            where p.CategoryID = p1.CategoryID
              and (p.UnitPrice < p1.UnitPrice</pre>
              or (p.UnitPrice = p1.UnitPrice and p.ProductID > p1.ProductID)))
                + 1 as myrowno,
       (select count(*) from products p1
            where p1.CategoryID = p.CategoryID
              and p.UnitPrice < p1.UnitPrice)</pre>
           + 1 as myrankprice,
       (select count(*) from
            (select distinct UnitPrice
             from products p1
             where p1.CategoryID = p.CategoryID and p.UnitPrice < p1.UnitPrice) as less)</pre>
                + 1 as mydenserankprice
from products p order by CategoryID, UnitPrice desc, ProductID;
```

□ unitprice 43 Ipoh Coffee 46.0000 19.0000 18.0000 18.0000 39 Chartreuse verte 18.0000 70 Outback Lager 15.0000 14.0000 24 Guaraná Fantástica 63 Vegie-spread 8 Northwoods Cranberry Sauce 40.0000 28.5000 25.0000 5 Chef Anton's Gumbo Mix 21.3500

Baza: Northwind, tabela product history

Dla każdego produktu, podaj 4 najwyższe ceny tego produktu w danym roku. Zbiór wynikowy powinien zawierać:

- rok
- id produktu
- nazwę produktu
- cenę
- datę (datę uzyskania przez produkt takiej ceny)
- · pozycję w rankingu

Uporządkuj wynik wg roku, nr produktu, pozycji w rankingu

```
with t as (
    select year(ph.Date) as year, p.ProductID, p.ProductName, ph.UnitPrice,
    rank() over (partition by p.ProductID, year(ph.Date)
        order by ph.UnitPrice desc) as rank
    from Products p
        join product_history ph on ph.ProductID = p.ProductID
)
select * from t
where rank <= 4
order by Year, ProductID, rank;</pre>
```

	□ year ÷	☐ ProductID ÷	□ ProductName	÷	□ UnitPrice ÷	□rank ÷
1	1940	1	Chai		27.93	1
2	1940	1	Chai		27.93	1
3	1940	1	Chai		27.89	3
4	1940	1	Chai		27.89	3
5	1940	2	Chang		28.93	1
6	1940	2	Chang		28.92	2
7	1940	2	Chang		28.89	3
8	1940	2	Chang		28.88	
9	1940	3	Aniseed Syrup		19.96	1
10	1940	3	Aniseed Syrup		19.96	1
11	1940	3	Aniseed Syrup		19.94	3
12	1940	3	Aniseed Syrup		19.94	3
13	1940		Chef Anton's Cajun Se	asoning	31.92	1
14	1940	4	Chef Anton's Cajun Se	asoning	31.91	2
15	1940	4	Chef Anton's Cajun Se	asoning	31.87	3
16	1940		Chef Anton's Cajun Se	asoning	31.87	3
17	1940	5	Chef Anton's Gumbo Mi	X	Activate Winनिर्देश	S 1
18	1940	5	Chef Anton's Gumbo Mi	X	Go to Settings t ै फिर्द िश	ate Windows. 2
19	1940	5	Chef Anton's Gumbo Mi	X	31.22	3

Spróbuj uzyskać ten sam wynik bez użycia funkcji okna, porównaj wyniki, czasy i plany zapytań. Przetestuj działanie w różnych SZBD (MS SQL Server, PostgreSql, SQLite)

```
with t as (
    select year(ph.Date) as year, p.ProductID, p.ProductName, ph.UnitPrice,
        (select top 4 count (*) + 1
        from product_history ph1
        where p.ProductID = ph1.productid
            and year(ph.date) = year(ph1.date)
            and ph1.unitprice > ph.unitprice
            ) as rank
    from Products p
            join product_history ph on ph.ProductID = p.ProductID
)
select * from t
where rank <= 4
order by Year, ProductID, rank;</pre>
```

Po 30 krotnym :) zmniejszeniu tabeli wynikowej udało nam się uzyskać wynik 6s264ms dla MS SQL Servera (dla pozostałych SZBD nie udało się uzyskać wyniku nawet wtedy). Funkcje okna poradziy sobie z podanym zadaniem w 136ms. Oprócz tego rozwiązanie z funkcjami okna jest zdecydowanie dużo prostsze do napisania.

Zadanie 10 - obserwacja

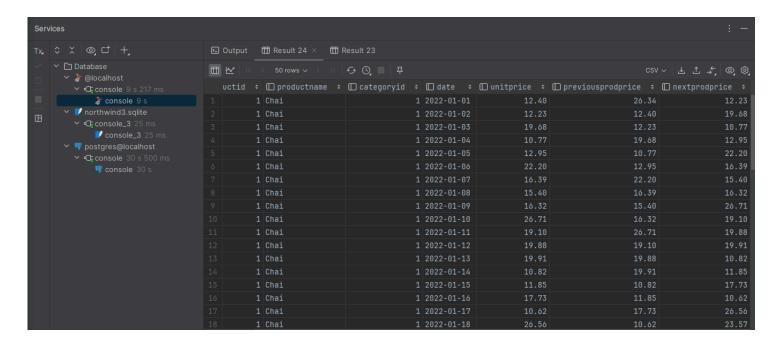
```
Funkcje lag(), lead()
Wykonaj polecenia, zaobserwuj wynik. Jak działają funkcje lag(), lead()
 select productid, productname, categoryid, date, unitprice,
        lag(unitprice) over (partition by productid order by date)
 as previousprodprice,
        lead(unitprice) over (partition by productid order by date)
 as nextprodprice
 from product history
 where productid = 1 and year(date) = 2022
 order by date;
 with t as (select productid, productname, categoryid, date, unitprice,
                    lag(unitprice) over (partition by productid
 order by date) as previousprodprice,
                    lead(unitprice) over (partition by productid
 order by date) as nextprodprice
            from product_history
             )
 select * from t
 where productid = 1 and year(date) = 2022
 order by date;
 Lag pokazuje wartość poprzedniego rekordu, lead następnego.
 W drugim zapytaniu where zadziała dopiero po wykonaniu with i dlatego będziemy mieli wartość dla
 pierwszego produktu, w przypadku pierwszego zapytania where wykona się od razu i pierwszy rekord
```

Zadanie

Spróbuj uzyskać ten sam wynik bez użycia funkcji okna, porównaj wyniki, czasy i plany zapytań. Przetestuj działanie w różnych SZBD (MS SQL Server, PostgreSql, SQLite)

będzie miał wartość null. Obydwa zapytania zwracają null dla ostatniego rekordu.

```
select ph.productid, ph.productname, ph.categoryid, ph.date, ph.unitprice,
    (select ph1.unitprice
    from product_history ph1
    where ph1.productid = ph.productid and ph1.date = dateadd(day, -1, ph.date)
    ) as previousprodprice,
    (select ph1.unitprice
        from product_history ph1
        where ph1.productid = ph.productid and ph1.date = dateadd(day, 1, ph.date)
        ) as nextprodprice
from product_history ph
where ph.productid = 1 and year(ph.date) = 2022
order by ph.date;
```


Zapytanie z funkcją okna wykonywało się 276ms, a zapytanie z selectem 9s217ms. Dodatkowo, wykorzystaliśmy tutaj fakt, że w kolumnie date znajdują się daty co 1 dzień, jeżeli którejś daty by brakowało to zapytanie nie zadziałałoby. Rozwiązaniem mogłoby być użycie funkcji okna row_number (ale jeżeli zakładamy że ich nie używamy, to musielibyśmy zrobić selecta z countem, co prawdopodobnie sprawiłoby że nie uzyskalibyśmy wyników w sensownym czasie)

Dla Postgresa i SQLitea zapytanie się nie wykonało nawet na zmniejszonym zbiorze wynikowym.

Zadanie 11

Baza: Northwind, tabele customers, orders, order details

Napisz polecenie które wyświetla inf. o zamówieniach

Zbiór wynikowy powinien zawierać:

- · nazwę klienta, nr zamówienia,
- datę zamówienia,
- wartość zamówienia (wraz z opłatą za przesyłkę),
- nr poprzedniego zamówienia danego klienta,
- datę poprzedniego zamówienia danego klienta,
- wartość poprzedniego zamówienia danego klienta.

```
with t as(
    select C.ContactName, O.OrderID, O.OrderDate,
           sum(OD.UnitPrice * OD.Quantity * (1 - OD.Discount)) + O.Freight as OrderValue,
           lag(0.OrderID) over ( partition by C.CustomerID order by O.OrderDate) as PrevOrderID,
           lag(0.OrderDate) over ( partition by C.CustomerID order by 0.OrderDate) as PrevOrderDate
    from Orders 0
    join [Order Details] OD
    on 0.OrderID = OD.OrderID
    join Customers C
    on 0.CustomerID = C.CustomerID
    group by 0.OrderID, 0.Freight, 0.OrderDate, C.CustomerID, C.ContactName)
select t.*, PD.OrderValue
from t
        left join (select 0.0rderID,
                        sum(OD.UnitPrice * OD.Quantity * (1 - OD.Discount)) + O.Freight as OrderValue
                   from Orders O
                   join dbo.[Order Details] OD
                   on 0.OrderID = OD.OrderID
                   group by O.OrderID, O.Freight) as PD
        on t.PrevOrderID = PD.OrderID
```

	□ ContactName	^	□ OrderID	÷	□ OrderDate	÷ □ t.OrderValue	☐ PrevOrderID ÷	☐ PrevOrderDate	‡	∏ PD.OrderValue
1	Alexander Feuer			10277	1996-08-09 00:00:00.000	1326.569987792968				<null></null>
2	Alexander Feuer			10575	1997-06-20 00:00:00.000	2274.739993896484	10277	1996-08-09 00:00:00.000		1326.5699877929687
3	Alexander Feuer			10699	1997-10-09 00:00:00.000	114.5	10575	1997-06-20 00:00:00.000		2274.7399938964845
4	Alexander Feuer			10779	1997-12-16 00:00:00.000	1393.1	10699	1997-10-09 00:00:00.000		114.58
5	Alexander Feuer			10945	1998-03-12 00:00:00.000		10779	1997-12-16 00:00:00.000		1393.13
6	Ana Trujillo			10308	1996-09-18 00:00:00.000	90.4099992370605				<null></null>
7	Ana Trujillo			10625	1997-08-08 00:00:00.000	523.6	10308	1996-09-18 00:00:00.000		90.40999923706055
8	Ana Trujillo			10759	1997-11-28 00:00:00.000	331.9	10625	1997-08-08 00:00:00.000		523.65
9	Ana Trujillo			10926	1998-03-04 00:00:00.000	554.320001525878	10759	1997-11-28 00:00:00.000		331.99
10	André Fonseca			10423	1997-01-23 00:00:00.000	1044.				<null></null>
11	André Fonseca			10652	1997-09-01 00:00:00.000	325.9749990844726	10423	1997-01-23 00:00:00.000		1044.5
12	André Fonseca			10685	1997-09-29 00:00:00.000	834.849998474121	10652	1997-09-01 00:00:00.000		325.97499908447264
13	André Fonseca			10709	1997-10-17 00:00:00.000	3634.	10685	1997-09-29 00:00:00.000		834.8499984741211
14	André Fonseca			10734	1997-11-07 00:00:00.000	1499.980006103515	7 10709	1997-10-17 00:00:00.000		3634.8
15	André Fonseca			10777	1997-12-15 00:00:00.000	227.0	10734	1997-11-07 00:00:00.000		1499.9800061035157
16	André Fonseca			10790	1997-12-22 00:00:00.000	750.7	10777	1997-12-15 00:00:00.000		227.01
17	André Fonseca			10959	1998-03-18 00:00:00.000	136.7	10790	1997-12-22 00:00:00.000		750.73
18	André Fonseca			11049	1998-04-24 00:00:00.000	281.9399984741210	7 10959	1998-03-18 00:00:00.000		136.73
19	Ann Devon			10364	1996-11-26 00:00:00.000	1021.9				<null></null>
20	Ann Devon			10400	1997-01-01 00:00:00.000	3146.9	10364	1996-11-26 00:00:00.000		1021.97
21	Ann Devon			10532	1997-05-09 00:00:00.000	870.810006103515	7 10400	1997-01-01 00:00:00.000		3146.93
22	Ann Devon			10726	1997-11-03 00:00:00.000	671.5	10532	1997-05-09 00:00:00.000		870.8100061035157
23	Ann Devon			10987	1998-03-31 00:00:00.000	2957.4	10726	1997-11-03 00:00:00.000		671.56
24	Ann Devon			11024	1998-04-15 00:00:00.000	2041.169997558593	10987	1998-03-31 00:00:00.000		2957.48
25	Ann Devon			11047	1998-04-24 00:00:00.000	864.49	11024	1998-04-15 00:00:00.000		2041.1699975585936
26	Ann Devon			11056	1998-04-28 00:00:00.000	4018.9	11047	1998-04-24 00:00:00.000		864.495
27	Annette Roulet			10350	1996-11-11 00:00:00.000	706.249997558593				<null></null>
28	Annette Roulet			10358	1996-11-20 00:00:00.000	449.039990081787	10350	1996-11-11 00:00:00.000		706.2499975585938

Do uzyskania dostęp do danych o poprzednim zamówieniu świetnie nadaje się funkcja lag()

Zadanie 12 - obserwacja

Funkcje first_value(), last_value()

Wykonaj polecenia, zaobserwuj wynik. Jak działają funkcje first_value(), last_value(). Skomentuj uzyskane wyniki. Czy funkcja first_value pokazuje w tym przypadku najdroższy produkt w danej kategorii, czy funkcja last_value() pokazuje najtańszy produkt? Co jest przyczyną takiego działania funkcji last_value. Co trzeba zmienić żeby funkcja last_value pokazywała najtańszy produkt w danej kategorii

```
select productid, productname, unitprice, categoryid,
    first_value(productname) over (partition by categoryid
order by unitprice desc) first,
    last_value(productname) over (partition by categoryid
order by unitprice desc) last
from products
order by categoryid, unitprice desc;
```

Można zauważyć że zapytanie w tej formie nie pokazuje poprawnie najtańszego produktu w danej kategorii. Wynika to z faktu że funkcje last_value(), oraz first_value() domyślnie wykorzystują zakres RANGE BETWEEN UNBOUNDED PRECEDING AND CURRENT ROW, co w naszym przypadku powoduje niepoprawne wyświetlanie produktu najtańszego w danej kategorii. Poniżej poprawiona wersja zapytania:

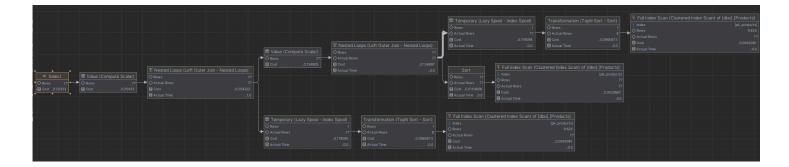
```
select productid, productname, unitprice, categoryid,
    first_value(productname) over (partition by categoryid
        order by unitprice desc) first,
    last_value(productname) over (partition by categoryid
        order by unitprice desc RANGE BETWEEN UNBOUNDED PRECEDING AND UNBOUNDED FOLLOWING) last
from products
order by categoryid, unitprice desc;
```

Spróbuj uzyskać ten sam wynik bez użycia funkcji okna, porównaj wyniki, czasy i plany zapytań. Przetestuj działanie w różnych SZBD (MS SQL Server, PostgreSql, SQLite)

```
select productid, productname, unitprice, categoryid,
    (select top 1 ProductName
        from Products p2
        where p2.CategoryID = p.CategoryID
        order by UnitPrice desc) as last,
    (select top 1 ProductName
        from Products p2
        where p2.CategoryID = p.CategoryID
        order by UnitPrice) as first
from products p
order by categoryid, unitprice desc;
```

☐ productid		□ unitprice	yid ÷ □last	÷ □ first ÷
1	38 Côte de Blaye	263.5000	1 Côte de Blaye	Guaraná Fantástica
2	43 Ipoh Coffee	46.0000	1 Côte de Blaye	Guaraná Fantástica
3	2 Chang	19.0000	1 Côte de Blaye	Guaraná Fantástica
4	1 Chai	18.0000	1 Côte de Blaye	Guaraná Fantástica
5	39 Chartreuse verte	18.0000	1 Côte de Blaye	Guaraná Fantástica
6	35 Steeleye Stout	18.0000	1 Côte de Blaye	Guaraná Fantástica
7	76 Lakkalikööri	18.0000	1 Côte de Blaye	Guaraná Fantástica
8	70 Outback Lager	15.0000	1 Côte de Blaye	Guaraná Fantástica
9	67 Laughing Lumberjack Lager	14.0000	1 Côte de Blaye	Guaraná Fantástica
10	34 Sasquatch Ale	14.0000	1 Côte de Blaye	Guaraná Fantástica
11	75 Rhönbräu Klosterbier	7.7500	1 Côte de Blaye	Guaraná Fantástica
12	24 Guaraná Fantástica	4.5000	1 Côte de Blaye	Guaraná Fantástica
13	63 Vegie-spread	43.9000	2 Vegie-spread	Aniseed Syrup
14	8 Northwoods Cranberry Sauce	40.0000	2 Vegie-spread	Aniseed Syrup
15	61 Sirop d'érable	28.5000	2 Vegie-spread	Aniseed Syrup
16	6 Grandma's Boysenberry Spread	25.0000	2 Vegie-spread	Aniseed Syrup
17	4 Chef Anton's Cajun Seasoning	22.0000	2 Vegie-spread	Aniseed Syrup
18	5 Chef Anton's Gumbo Mix	21.3500	2 Vegie-spread	Aniseed Syrup
19	65 Louisiana Fiery Hot Pepper Sauce	21.0500	2 Vegie-spread	Aniseed Syrup
20	44 Gula Malacca	19.4500	2 Vegie-spread	Aniseed Syrup
21	66 Louisiana Hot Spiced Okra	17.0000	2 Vegie-spread	Aniseed Syrup
22	15 Genen Shouyu	15.5000	2 Vegie-spread	Aniseed Syrup
23	77 Original Frankfurter grüne Soße	13.0000	2 Vegie-spread	Aniseed Syrup
24	3 Aniseed Syrup	10.0000	2 Vegie-spread	Aniseed Syrup
25	20 Sir Rodney's Marmalade	81.0000	3 Sir Rodney's Marmalade	Teatime Chocolate Biscuits

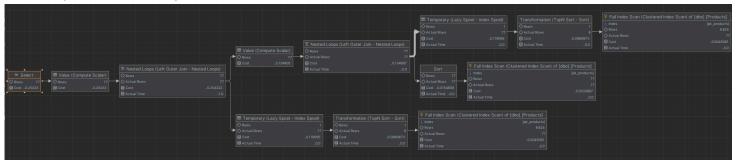
Plan zapytania z funkcją okna na serwerze PostgreSql

Plan zapytania z funkcją okna na serwerze MS SQL

Plan zapytania bez funkcji okna na serwerze MS SQL

Porównując plany zapytań ciężko dojść do wniosku które zapytanie jest bardziej optymalne. Różnica zauważalna jest podczas porównania kosztów zapytań w wersji z funkcją okna jest to 0.0173 a w wersji bez funkcji okna 0.254. Widać więc że wykorzystanie funkcji okna jest dobrym wyborem, zmniejszającym koszt wykonania zapytania.

Zadanie 13

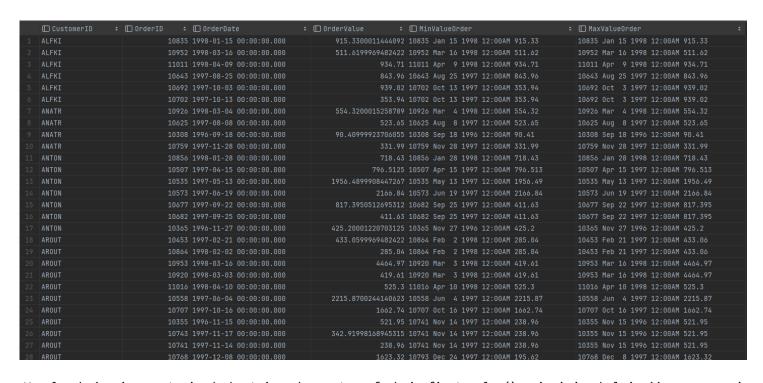
Baza: Northwind, tabele orders, order details

Napisz polecenie które wyświetla inf. o zamówieniach

Zbiór wynikowy powinien zawierać:

- Id klienta,
- nr zamówienia,
- · datę zamówienia,

- wartość zamówienia (wraz z opłatą za przesyłkę),
- dane zamówienia klienta o najniższej wartości w danym miesiącu
 - o nr zamówienia o najniższej wartości w danym miesiącu
 - o datę tego zamówienia
 - wartość tego zamówienia
- dane zamówienia klienta o najwyższej wartości w danym miesiącu
 - nr zamówienia o najniższej wartości w danym miesiącu
 - o datę tego zamówienia
 - o wartość tego zamówienia

Baza: Northwind, tabela product history

Napisz polecenie które pokaże wartość sprzedaży każdego produktu narastająco od początku każdego miesiąca. Użyj funkcji okna

Zbiór wynikowy powinien zawierać:

- id pozycji
- id produktu
- datę
- wartość sprzedaży produktu w danym dniu
- wartość sprzedaży produktu narastające od początku miesiąca

	□id ÷	□ productid ÷	□ date	‡	□ value	□ascVal ÷
1	1	1	1940-01-02		109.60	109.60
2	78	1	1940-01-03		262.90	372.50
3	155	1	1940-01-04		278.60	651.10
4	232	1	1940-01-05		163.70	814.80
5	309	1	1940-01-06		221.90	1036.70
6	386	1	1940-01-07		117.00	1153.70
7	463	1	1940-01-08		258.30	1412.00
8	540	1	1940-01-09		129.80	1541.80
9	617	1	1940-01-10		107.40	1649.20
10	694	1	1940-01-11		225.60	1874.80
11	771	1	1940-01-12		191.90	2066.70
12	848	1	1940-01-13		127.10	2193.80
13	925	1	1940-01-14		111.90	2305.70
14	1002	1	1940-01-15		263.30	2569.00
15	1079	1	1940-01-16		214.70	2783.70
16	1156	1	1940-01-17		236.90	3020.60
17	1233	1	1940-01-18		173.00	3193.60
18	1310	1	1940-01-19		201.80	3395.40
19	1387	1	1940-01-20		211.30	3606.70
20	1464	1	1940-01-21		122.10	3728.80
21	1541	1	1940-01-22		243.80	3972.60
22	1618	1	1940-01-23		115.10	4087.70
23	1695	1	1940-01-24		130.60	4218.30
24	1772	1	1940-01-25		244.60	4462.90
25	1849	1	1940-01-26		176.90	4639.80
26	1926	1	1940-01-27		233.90	4873.70
27	2003	1	1940-01-28		228.70	5102.40
28	2080	1	1940-01-29		278.90	5381.30

Spróbuj wykonać zadanie bez użycia funkcji okna. Spróbuj uzyskać ten sam wynik bez użycia funkcji okna, porównaj wyniki, czasy i plany zapytań. Przetestuj działanie w różnych SZBD (MS SQL Server, PostgreSql, SQLite)

```
select PH.id, PH.productid, PH.date, PH.value,
    (select sum(PH2.value)
    from product_history PH2
    where PH2.date <= PH.date
        and PH2.productid = PH.productid
        and year(PH2.date) = year(PH.date)
        and month(PH2.date) = month(PH.date))
from product_history PH
order by PH.productid, PH.date</pre>
```

Zapytanie bez funkcji okna wykonuje się w znacznie dłuższym czasie. Różnicę widać w koszcie wykonania zapytań, 8112 bez wykorzystania funkcji okna oraz 26 wykorzystując funkcję okna. Pokazuje to przydatność tego mechanizmu.

	□id ÷	☐ productid ÷	□ date	÷	<pre>□ value</pre>	÷
1	1	1	1940-01-02		109.60	109.60
2	78	1	1940-01-03		262.90	372.50
3	155	1	1940-01-04		278.60	651.10
4	232	1	1940-01-05		163.70	814.80
5	309	1	1940-01-06		221.90	1036.70
6	386	1	1940-01-07		117.00	1153.70
7	463	1	1940-01-08		258.30	1412.00
8	540	1	1940-01-09		129.80	1541.80
9	617	1	1940-01-10		107.40	1649.20
10	694	1	1940-01-11		225.60	1874.80
11	771	1	1940-01-12		191.90	2066.70
12	848	1	1940-01-13		127.10	2193.80
13	925	1	1940-01-14		111.90	2305.70
14	1002	1	1940-01-15		263.30	2569.00
15	1079	1	1940-01-16		214.70	2783.70
16	1156	1	1940-01-17		236.90	3020.60
17	1233	1	1940-01-18		173.00	3193.60
18	1310	1	1940-01-19		201.80	3395.40
19	1387	1	1940-01-20		211.30	3606.70
20	1464	1	1940-01-21		122.10	3728.80
21	1541	1	1940-01-22		243.80	3972.60
22	1618	1	1940-01-23		115.10	4087.70
23	1695	1	1940-01-24		130.60	4218.30
24	1772	1	1940-01-25		244.60	4462.90
25	1849	1	1940-01-26		176.90	4639.80
26	1926	1	1940-01-27		233.90	4873.70
27	2003	1	1940-01-28		228.70	5102.40

Porównując plany zapytań można dojść do dwóch wniosków.

- Plany nie różnią się znacznie między różnymi serwerami.
- Zapytania z funkcją okna mają znacznie prostrzy plan, w porównaniu do zapytań bez funkcji okna.

Czas wykonania zapytań był najkrótszy na serwerze MS SQL. Dodatkowo

Plan zapytania z funkcją okna na serwerze PostgreSql

Plan zapytania z funkcją okna na serwerze MS SQL

Plan zapytania bez funkcji okna na serwerze MS SQL

```
Temporary 5.217 Sport Index Sport Sport (Sport Sport S
```

Zadanie 15

Wykonaj kilka "własnych" przykładowych analiz. Czy są jeszcze jakieś ciekawe/przydatne funkcje okna (z których nie korzystałeś w ćwiczeniu)? Spróbuj ich użyć w zaprezentowanych przykładach.

```
select
    c.contactname, o.ORDERID, o.ORDERDATE,
    (SUM(od.unitprice * od.quantity * (1 - od.discount)) + o.freight) as OrderValue,
    ntile(4) over (
        partition by YEAR(o.ORDERDATE), MONTH(o.ORDERDATE)
        order by (sum(od.unitprice * od.quantity * (1 - od.discount)) + o.freight)) as Quartile
from
    orders o
        join
    customers c on o.CUSTOMERID = c.CUSTOMERID
        join
    [order details] od on o.ORDERID = od.ORDERID
group by
    o.ORDERID, o.ORDERDATE, o.FREIGHT, c.CONTACTNAME
```

Zapytanie to zwraca nazwę klienta, numer zamówienia, datę zamówienia, wartość zamówienia oraz kwartyl, w którym znajduje się wartość zamówienia dla danego miesiąca

_	□ contactname	÷ [□ ORDERID	÷	☐ ORDERDAT	E	‡	□ OrderValue ÷	□ Quartile	‡
1	Francisco Chang			10259	1996-07-18	00:00:00.000		104.04999923706055		1
2	Pirkko Koskitalo			10266	1996-07-26	00:00:00.000		372.28999755859377		1
3	Bernardo Batista			10261	1996-07-19	00:00:00.000		451.05		1
4	Paul Henriot			10248	1996-07-04	00:00:00.000		472.38		1
5	Paula Parente			10256	1996-07-15	00:00:00.000		531.7700030517578		1
6	Yang Wang			10254	1996-07-11	00:00:00.000		579.6000332641602		1
7	Paula Wilson			10262	1996-07-22	00:00:00.000		632.2899961853027		2
8	Karl Jablonski			10269	1996-07-31	00:00:00.000		646.7600122070312		2
9	Mary Saveley			10251	1996-07-08	00:00:00.000		695.4000051879883		2
10	Maria Larsson			10264	1996-07-24	00:00:00.000		699.295		2
11	Manuel Pereira			10268	1996-07-30	00:00:00.000		1167.4899969482422		2
12	Carlos Hernández			10257	1996-07-16	00:00:00.000		1201.810001525879		2
13	Frédérique Citeaux			10265	1996-07-25	00:00:00.000		1231.28		3
14	Mario Pontes			10253	1996-07-10	00:00:00.000		1502.9699877929688		3
15	Henriette Pfalzheim			10260	1996-07-19	00:00:00.000		1559.7399938964843		3
16	Mario Pontes			10250	1996-07-08	00:00:00.000		1618.4300366210937		3
17	Roland Mendel			10258	1996-07-17	00:00:00.000		1755.3900048828125		3
18	Karin Josephs			10249	1996-07-05	00:00:00.000		1875.0099938964843		4
19	Roland Mendel			10263	1996-07-23	00:00:00.000		2019.8600030517578		4
20	Michael Holz			10255	1996-07-12	00:00:00.000		2638.83		4
21	Pascale Cartrain			10252	1996-07-09	00:00:00.000		3649.19990234375		4
22	Peter Franken			10267	1996-07-29	00:00:00.000		3745.1800061035156		4
23	Art Braunschweiger			10271	1996-08-01	00:00:00.000		52.54		1
24	Maurizio Moroni			10288	1996-08-23	00:00:00.000		87.5499984741211		1
25	Alejandra Camino			10281	1996-08-14	00:00:00.000		89.43999904632568		1
26	Alejandra Camino			10282	1996-08-15	00:00:00.000		168.08999771118164		1
27	Giovanni Rovelli			10275	1996-08-07	00:00:00.000		318.77000396728516		1

```
with t as (
    select
        o.CustomerID,
        c.ContactName,
        o.OrderID,
        (sum(od.UnitPrice * od.Quantity * (1 - od.Discount)) + o.Freight) as OrderValue,
        row_number() over (partition by o.CustomerID order by o.OrderDate desc ) as OrderRank
   from
        orders o
    join
        [order details] od on o.OrderID = od.OrderID
    join Customers c on o.CustomerID = c.CustomerID
    group by
        o.CustomerID, c.ContactName, o.OrderID, o.Freight, o.OrderDate
)
select t.CustomerID, t.ContactName, t.OrderID, t.OrderValue
from t
where OrderRank = 1;
```

Wykorzystujemy funkcję okna ROW_NUMBER() do przypisania kolejności zamówień dla każdego klienta na podstawie daty zamówienia, sortując malejąco po dacie zamówienia, a następnie wybieramy tylko te zamówienia, które mają wartość 1 w kolumnie OrderRank, co oznacza ostatnie zamówienie dla każdego klienta.

	☐ CustomerID ÷	□ ContactName	□ OrderID ÷	☐ OrderValue ÷
1	ALFKI	Maria Anders	11011	934.71
2	ANATR	Ana Trujillo	10926	554.3200015258789
3	ANTON	Antonio Moreno	10856	718.43
4	AROUT	Thomas Hardy	11016	525.3
5	BERGS	Christina Berglund	10924	1987.219951171875
6	BLAUS	Hanna Moos	11058	889.14
7	BLONP	Frédérique Citeaux	10826	737.09
8	BOLID	Martín Sommer	10970	240.16
9	BONAP	Laurence Lebihan	11076	831.03
10	BOTTM	Elizabeth Lincoln	11048	549.12
11	BSBEV	Victoria Ashworth	11023	1623.83
12	CACTU	Patricio Simpson	11054	305.33
13	CENTC	Francisco Chang	10259	104.04999923706055
14	CHOPS	Yang Wang	11041	1821.22
15	COMMI	Pedro Afonso	11042	435.74
16	CONSH	Elizabeth Brown	10848	969.74
17	DRACD	Sven Ottlieb	11067	94.8299984741211
18	DUMON	Janine Labrune	10890	892.8600061035156
19	EASTC	Ann Devon	11056	4018.96
20	ERNSH	Roland Mendel	11072	5476.64
21	FAMIA	Aria Cruz	10725	298.6300030517578
22	FOLIG	Martine Rancé	10789	3787.6
23	F0LK0	Maria Larsson	11050	869.41
24	FRANK	Peter Franken	11012	3068.2499267578123
25	FRANR	Carine Schmitt	10971	1854.88005859375
26	FRANS	Paolo Accorti	11060	276.98

Punktacja

zadanie	pkt
1	0,5
2	0,5
3	1
4	1
5	0,5

6	2
7	2
8	0,5
9	2
10	1
11	2
12	1
13	2
14	2
15	2
razem	20